

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Bendrasis Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 16/22
2022 m. sausio 26 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje T-286/09 RENV
Intel Corporation / Komisija

Bendrasis Teismas iš dalies panaikino Komisijos sprendimą, kuriuo *Intel* skirta 1,06 mlrd. EUR bauda

Komisijos atlikta analizė yra neišsami ir ja remiantis neįmanoma pakankamai teisiškai įrodyti, kad ginčijamos nuolaidos turėjo ar galėjo turėti antikonkurencinį poveikį

2009 m. gegužės 13 d. sprendimu¹ Europos Komisija skyrė 1,06 mlrd. EUR baudą mikroprocesorių gamintojai *Intel* už tai, kad nuo 2002 m. spalio mėn. iki 2007 m. gruodžio mėn. piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi x86² procesorių pasaulinėje rinkoje³ ir įgyvendino strategiją, kuria buvo siekiama pašalinti konkurentus iš rinkos.

Komisijos teigimu, šiam piktnaudžiavimui buvo būdingi dvejopo pobūdžio komerciniai veiksmai, kuriuos *Intel* vykdė prekybos partnerių atžvilgiu, t. y. nepaslėpti ribojimai ir sąlyginės nuolaidos. Konkrečiai kalbant apie pastarąsias, *Intel* suteikė nuolaidas keturiems strateginiams kompiuterinės įrangos gamintojams (*Dell*, *Lenovo*, *Hewlett-Packard* (HP) ir NEC) su sąlyga, kad šie iš jos pirks visus arba beveik visus jiems reikalingus x86 procesorius. Be to, *Intel* vykdė mokėjimus Europos mikroelektronikos įrenginių platintojai (*Media-Saturn-Holding*) su sąlyga, kad ši pardavinės kompiuterius išimtinai su *Intel* x86 procesoriais. Šios nuolaidos ir mokėjimai (toliau – ginčijamos nuolaidos) užtikrino keturių įrangos gamintojų ir *Media-Saturn* lojalumą ir taip žymiai sumažino *Intel* konkurentų gebėjimą konkuruoti jų gaminamų x86 procesorių pranašumu. Taigi dėl *Intel* antikonkurencinio elgesio sumažėjo pasiūla vartotojams ir paskatos diegti inovacijas.

2014 m. birželio 12 d. sprendimu⁴ Bendrasis Teismas atmetė visą *Intel* ieškinį, pareikštą dėl Komisijos sprendimo. 2017 m. rugsėjo 6 d. sprendimu⁵, priimtu išnagrinėjus *Intel* apeliacinį skundą, Teisingumo Teismas panaikino pradinį sprendimą ir grąžino bylą Bendrajam Teismui.

Grįsdama apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo panaikinimo, *Intel* konkrečiai priekaištavo tam teismui, kad šis padarė teisės klaidą, nes ginčijamos nuolaidos nebuvo išnagrinėtos atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad Bendrasis Teismas, kaip ir Komisija, rėmėsi prielaida, jog dominuojančią padėtį užimančios įmonės suteiktos nuolaidos už lojalumą dėl savo pobūdžio galėtų riboti konkurenciją, taigi nebuvo būtina analizuoti visų bylos aplinkybių ar juo labiau taikyti AEC kriterijaus (anglų k. žinomo kaip „as efficient competitor test“⁶). Vis dėlto Komisija priimtame sprendime išsamiai išnagrinėjo šias

¹ 2009 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas C(2009) 3726 *final*, dėl procedūros pagal [SESV 102] straipsnį ir EEE susitarimo 54 straipsnį (byla COMP/C-3/37.990 – *Intel*).

² Procesorius – tai būtina kiekvieno kompiuterio sudedamoji dalis, lemianti bendrą sistemos veikimą ir bendrą įrenginio kainą.

³ Kompiuteriuose naudojami mikroprocesoriai gali būti suskirstyti į dvi kategorijas, t. y. x86 procesoriai ir procesoriai, grindžiami kitokia architektūra. x86 architektūra yra *Intel* sukurtas standartas, leidžiantis veikti *Windows* ir *Linux* operacinėms sistemoms.

⁴ 2014 m. birželio 12 d. Bendrojo Teismo Sprendimas *Intel / Komisija*, T-286/09 (taip pat žr. CP Nr. 82/14).

⁵ 2017 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo Sprendimas *Intel / Komisija*, C-413/14 P (taip pat žr. CP Nr. 90/17) (toliau – sprendimas dėl apeliacinio skundo).

⁶ Taip atlikta ekonominė analizė šiuo atveju buvo susijusi su galimybe ginčijamomis nuolaidomis išstumti iš rinkos konkurentą, kuris yra tiek pat produktyvus, kaip *Intel*, tačiau neužima dominuojančios padėties. Konkrečiai kalbant, analize buvo siekta apskaičiuoti, kokia kaina tiek pat produktyvus ir tokias pačias sąnaudas kaip *Intel* patiriantis konkurentas turėjo siūlyti savo procesorius, jog kompensuotų kompiuterinės įrangos gamintojui ar mikroelektroninių įrenginių platintojui už nagrinėjamų nuolaidų praradimą, kad būtų galima nustatyti, ar tokiu atveju šis konkurentas vis dar gali padengti savo sąnaudas.

aplinkybes ir padarė išvadą, kad tiek pat produktyvus konkurentas turėjo taikyti nekonkurencingas kainas, taigi ginčijamos nuolaidos galėjo išstumti tokį konkurentą iš rinkos. Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad AEC kriterijus vaidino svarbų vaidmenį Komisijai vertinant, ar nagrinėjama veiksmas buvo įmanoma išstumti konkurentus, taigi Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti visus *Intel* argumentus dėl šio kriterijaus ir tai, kaip Komisija jį taikė. Kadangi Bendrasis Teismas neatliko tokios analizės, Teisingumo Teismas panaikino pradinį sprendimą ir grąžino bylą Bendrajam Teismui, kad šis, atsižvelgdamas į *Intel* pateiktus argumentus, išnagrinėtų galimybę ginčijamomis nuolaidomis riboti konkurenciją.

2022 m. sausio 26 d. sprendimu Bendrasis Teismas, išnagrinėjęs jam grąžintą bylą, iš dalies panaikino ginčijamą sprendimą tiek, kiek ginčijamos nuolaidos jame kvalifikuotos kaip piktnaudžiavimas, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, ir skirta bauda *Intel* už visus jos veiksmus, kvalifikuotus kaip piktnaudžiavimas.

Bendrojo Teismo vertinimas

Bendrasis Teismas visų pirma patikslino ginčo apimtį grąžinus bylą. Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad pradinio sprendimo panaikinimas buvo pagrįstas tik viena klaida, susijusia su tuo, kad pradiniam sprendime nebuvo atsižvelgta į *Intel* argumentus, kuriais buvo siekiama užginčyti Komisijos taikytą AEC kriterijų. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas nusprendė, kad į atliekamą analizę gali perkelti visus argumentus, kuriuose nėra Teisingumo Teismo nustatytos klaidos. Šiuo atveju, viena vertus, tai būtų pradinio sprendimo išvados dėl nepasieptų apribojimų ir jų neteisėtumo pagal SESV 102 straipsnį. Bendrojo Teismo nuomone, Teisingumo Teismas iš esmės nepanaikino ginčijamame sprendime nustatyto skirtumo tarp tokius ribojimus lemiančių veiksmų ir kitų *Intel* veiksmų, kuriems vieninteliams taikomas aptariamas AEC kriterijus. Kita vertus, Bendrasis Teismas perkėlė pradiniam sprendime pateiktas išvadas, kad ginčijamame sprendime Komisija įrodė ginčijamų nuolaidų egzistavimą.

Tai patikslinęs Bendrasis Teismas pradėjo, pirma, nagrinėti reikalavimą panaikinti ginčijamą sprendimą ir pateikė Teisingumo Teismo nustatytą metodą, skirtą įvertinti, ar taikant nuolaidų sistemą galima riboti konkurenciją. Šiuo klausimu jis priminė, kad nors dominuojančią padėtį rinkoje užimančios įmonės nustatyta išimtinių nuolaidų sistema gali būti kvalifikuojama kaip ribojanti konkurenciją, nes, atsižvelgiant į jos pobūdį, gali būti preziumuojamas jos ribojantis poveikis konkurencijai, šiuo atveju tai yra tik paprasta prielaida, kuri bet kuriuo atveju negali atleisti Komisijos nuo to sistemos antikonkurencinio poveikio tyrimo. Taigi tuo atveju, jei dominuojančią padėtį užimanti įmonė per administracinę procedūrą pateikia įrodymų, kad jos elgesys negalėjo riboti konkurencijos ir, konkrečiai kalbant, sukelti jai prikišamų išstūmimo iš rinkos padarinių, Komisija turi išanalizuoti, ar taikoma nuolaidų sistema įmanoma išstumti konkurentus. Vykdydama tokią analizę Komisija ne tik turi išnagrinėti, viena vertus, įmonės dominuojančios padėties dydį atitinkamoje rinkoje ir, kita vertus, kokioje rinkos dalyje buvo vykdomi ginčijami veiksmai, taip pat nagrinėjamų nuolaidų suteikimo sąlygas ir tvarką, jų trukmę ir dydį, bet ir įvertinti, ar galėjo egzistuoti strategija, kuria siekta išstumti bent jau tokius pat produktyvus konkurentus. Be to, kadangi Komisija taikė AEC kriterijų, tai yra vienas iš veiksnių, į kuriuos ji turi atsižvelgti vertindama, ar nuolaidų sistema gali riboti konkurenciją.

Antra, Bendrasis Teismas visų pirma patikrino, ar Komisijos atliktas ginčijamų nuolaidų galimybės riboti konkurenciją vertinimas yra pagrįstas taip apibrėžtu metodu. Šiuo klausimu jis iš pradžių pažymėjo, kad ginčijamame sprendime Komisija padarė teisės klaidą nuspręsdama, kad AEC kriterijus, kurį ji vis dėlto taikė, nebuvo būtinas, kad būtų galima įrodyti ginčijamų *Intel* nuolaidų piktnaudžiaujamąjį pobūdį. Atsižvelgdamas į tai, Bendrasis Teismas nusprendė, kad negali sutikti su šia išvada. Kadangi sprendime dėl apeliacinio skundo nurodyta, kad AEC kriterijus vaidino svarbų vaidmenį Komisijai vertinant galimybę nagrinėjamomis nuolaidomis daryti išstūmimo poveikį, Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti *Intel* pateiktus argumentus dėl šio kriterijaus.

Trečia, atsižvelgiant į tai, kad galimybės ginčijamomis nuolaidomis riboti konkurenciją analizė yra konkurencijos teisės pažeidimo, šiuo atveju piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, egzistavimo įrodymo dalis, Bendrasis Teismas priminė taisykles, susijusias su įrodinėjimo pareigos paskirstymu ir reikalaujama įrodymų lygiu. Taigi pagal nekaltumo prezumpcijos principą, kuris taip pat taikomas

šioje srityje, reikalaujama, kad Komisija nustatytų tokio pažeidimo buvimą, prireikus pasinaudodama tikslių ir nuoseklių įrodymų visetu, kad šiuo klausimu nekiltų jokių abejonių. Kai Komisija tvirtina, kad nustatytas faktines aplinkybes galima paaiškinti tik antikonkurenciniu elgesiu, nagrinėjamo pažeidimo buvimas turi būti laikomas nepakankamai įrodytu, jei atitinkamoms įmonėms pavyksta pateikti kitą įtikinamą faktinių aplinkybių paaiškinimą. Ir atvirkščiai, kai Komisija remiasi įrodymais, iš esmės galinčiais įrodyti pažeidimo buvimą, atitinkamos įmonės turi įrodyti, kad jų įrodomosios galios nepakanka.

Ketvirta, atsižvelgdamas būtent į šias taisykles, Bendrasis Teismas išnagrinėjo argumentus dėl klaidų, kurias neva padarė Komisija, taikydamą AEC kriterijų. Šiuo klausimu jis nusprendė, kad Komisija nepakankamai teisiškai įrodė, jog kiekviena iš ginčijamų nuolaidų gali daryti išstūmimo poveikį, atsižvelgiant į *Intel* pateiktus argumentus dėl Komisijos atlikto reikšmingų AEC analizės kriterijų vertinimo.

Visų pirma, kalbant apie AEC kriterijaus taikymą *Dell*, Bendrasis Teismas nusprendė, kad šios bylos aplinkybėmis vertindama „ginčijamą dalį“⁷ Komisija galėjo pagrįstai remtis duomenimis, kuriuos žino kiti, nei dominuojanti bendrovė, ūkio subjektai. Vis dėlto, išnagrinėjęs šiuo klausimu *Intel* pateiktus įrodymus, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad jie gali sukelti teismui abejonių dėl šio vertinimo rezultato, taigi nusprendė, kad aplinkybės, kuriomis rėmėsi Komisija, buvo nepakankamos padaryti išvada, kad bendrovei *Dell* suteiktos nuolaidos per tiriamąjį laikotarpį galėjo daryti išstūmimo poveikį. Antra, Bendrojo Teismo teigimu, tas pats pasakytina ir apie bendrovei HP suteiktų nuolaidų analizę, nes, be kita ko, neįrodyta, kad nustatytas išstūmimo poveikis buvo daromas visu pažeidimo laikotarpiu. Trečia, dėl skirtingomis sąlygomis grupės NEC bendrovėms suteiktų nuolaidų pažymėtina, kad Bendrasis Teismas nustatė dvi Komisijos analizės klaidas, iš kurių viena turi įtakos sąlyginių nuolaidų vertei, o kita yra susijusi su nepakankamai pagrįsta viena ketvirtį galiojančių rezultatų ekstrapoliacija visam pažeidimo laikotarpiui. Ketvirta, Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad nėra pakankamai įrodymų dėl bendrovei *Lenovo* suteiktų nuolaidų galėjimo sukelti išstūmimo poveikį, nes Komisija padarė klaidų kiekybiškai vertindama nagrinėjamą atlygį natūra. Penkta, Bendrasis Teismas padarė tokias pačias išvadas dėl AEC kriterijaus taikymo *Media-Saturn* ir nusprendė, be kita ko, kad Komisija visiškai nepaaiškino priežasčių, dėl kurių, siekdama išanalizuoti bendrovei NEC suteiktas nuolaidas, tam platintojui skirtų mokėjimų analizėje gautus vieno ketvirčio rezultatus ekstrapoliavo visam pažeidimo laikotarpiui.

Penkta, Bendrasis Teismas patikrino, ar ginčijamame sprendime buvo tinkamai atsižvelgta į visus kriterijus, leidžiančius nustatyti, ar kainų nustatymo veikla gali turėti išstūmimo poveikį pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Šiuo klausimu jis konstatavo, kad Komisija tinkamai neišnagrinėjo kriterijaus, susijusio su tuo, kokioje rinkos dalyje buvo vykdomi ginčijami veiksmai, taip pat neatliko teisingos nuolaidų trukmės analizės.

Taigi iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad **Komisijos atlikta analizė yra neišsami ir bet kuriuo atveju neleidžia pakankamai teisiškai įrodyti, kad ginčijamomis nuolaidomis buvo galima daryti antikonkurencinį poveikį, todėl Bendrasis Teismas panaikino sprendimą** tiek, kiek jame šie veiksmai pripažinti piktnaudžiavimu, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį.

Galiausiai, kalbant apie tokio dalinio ginčijamo sprendimo panaikinimo poveikį baudos, kurią Komisija skyrė bendrovei *Intel*, dydžiui, Bendrasis Teismas manė negalintis nustatyti baudos, susijusios tik su nepaslėptais ribojimais, dydžio. Taigi **jis visiškai panaikino ginčijamo sprendimo straipsnį, kuriuo *Intel* už nustatytą pažeidimą buvo skirta 1,06 mlrd. EUR bauda.**

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

⁷ Šiuo atveju šis žodžių junginys reiškia rinkos dalį, kurioje *Intel* klientai buvo pasirengę ir galėjo pasirinkti tiekimą iš kito tiekėjo ir kuri yra neišvengiamai ribota atsižvelgiant į, be kita ko, produkto pobūdį, taip pat į *Intel* prekės ženklo reputaciją ir profilį.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106